

LUBLIN SCIENCE
AND TECHNOLOGY
PARK S.A.

MARIA
CURIE-SKŁODOWSKA
UNIVERSITY

LUBELSKI
PARK
NAUKOWO
TECHNOLOGICZNY

UMCS

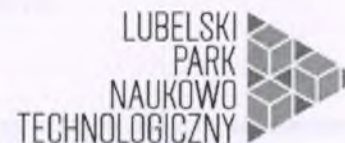
International research
and practice conference

MODERN PHILOLOGY:
RELEVANT ISSUES
AND PROSPECTS
OF RESEARCH

Lublin, Republic of Poland
October 20-21, 2017

UMCS

LUBELSKI
PARK
NAUKOWO
TECHNOLOGICZNY

**Maria Curie-Skłodowska
University**

**Lublin Science
and Technology Park S.A.**

International research and practice conference

**MODERN PHILOLOGY: RELEVANT ISSUES
AND PROSPECTS OF RESEARCH**

October 20-21, 2017

**Lublin, Republic of Poland
2017**

International research and practice conference «Modern philology: relevant issues and prospects of research» : Conference proceedings, October 20-21, 2017. Lublin: Izdawnictwo «Baltija Publishing». 204 pages.

Organising Committee

- dr inż. Arkadiusz Małek, Dyrektor Działu Rozwoju, Lubelski Park Naukowo Technologiczny S.A.
- dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. nadzwyczajny, Prorektor ds. Ogólnych UMCS
- prof., dr hab. Jan Adamowski, profesor nadzwyczajny Kierownik Zakładu Kultury Polskiej UMCS
- prof., dr hab. Maria Cymborska-Leboda, profesor zwyczajny Kierownik Zakładu literatury i kultury Rosyjskiej XX-XXI w. UMCS
- prof., dr hab. Henryk Gmiterek, profesor zwyczajny Zakład historii XVI – XVIII w. UMCS
- dr hab. Mariusz Korzeniowski, profesor nadzwyczajny UMCS Kierownik Zakładu Historii krajów Europy Wschodniej UMCS

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.
The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

SLAVIC LANGUAGES

Лексичні запозичення в контексті сучасної мовної ситуації Архипенко Л. М.	8
Стилістична графіка як засіб експресивізації поетонімів у художньому дискурсі Марії Матіос Бербер Н. М.	11
Розуміння фразеологічної інновації в польській мові Вишневецька Л. Б.	15
Термінологічна система української граматики в сучасній університетській освіті: проблеми, перспективи Іванишська Н. Л., Мельник О. В.	19
До питання про типи переносного значення за суміжністю Мороз О. А.	24
Уживання бібліїзмів у функційних стилях української мови Піддубна Н. В.	27
Семантичні особливості тривалентних предикатів якості в українській мові Соколовська О. М.	31
Значення фразеологізмів в аспекті формування національних стереотипів Тютюма Т. С.	34
Акустичний (слуховий) світ у поезії слов'янських поетів-символістів Юсін-Якимович Ю. В.	37
LITERATURE	
Мелодраматичні інтерпретації роману «Франкенштейн» Мері Шеллі Валдгабася А. А.	42
Angela Carter's «Impressions: The Wrightsman Magdalene» as creative proclamation of postfeminism Vietrova M. V.	44
Словотні-тематичні аналогії деяких казок пушкінського періоду Ворона Т. П.	48
Письменник – учитель у всі часи Жукова О. В.	51

Часто, коли в мові перекладу немає відповідника, доводиться вдаватися до описового перекладу чи роз'яснювального перекладу. Наприклад, німецькомовні сленгізми *Ohrwurm*, *Baby-Pause*, *Cash-Bonus* потрібно перекладати, застосовуючи описовий переклад: *Ohrwurm* – набридлива мелодія, яку важко викинути з голови, *Baby-Pause* – перерва у творчості чи роботі, пов'язана з народженням дитини, *Cash-Bonus* – премія чи винагорода, яка видається готівкою.

Деякі слова можна перекласти кількома способами, наприклад *Münzmalorka* позначає солярій, і звичайно, ми можемо перекласти його саме так. Але задля передачі експресивно-емоційного забарвлення вихідної лексичної одиниці в мові перекладу можемо вдатися до наближеного перекладу, як от: Мальорка за копійки, копійчана/ бюджетна Мальорка. В реаліях нашої країни солярії не є надто популярними серед молоді, тому і не виникає потреби створення молодіжного неологізму для його позначення. Цікавим є переклад неологізму *Digger*, який в німецькомовному слензі має значення «друг». В українській мові також існує така лексема, яка має декілька значень, однак не вживається українською молоддю в тому ж значенні, що німецькою. Тому певною мірою це – фальшивий друг перекладача, для перекладу ж можемо підібрати синонім: друже (більш нейтрально), бро (молодіжний сленг), нігта (іноді вживається в певних молодіжних групах).

Отже, найчастотнішим способом перекладу сленгізмів-іменників можна вважати описовий переклад. Цей спосіб перекладу є характерним і для сленгізмів-дієслів: *wegpilsen* – пити пиво, *whatsappen* – користуватись додатком, *dogging* – вигулювати собак, *adden* – додавати когось в друзі в соціальних мережах.

Література:

1. Матарыкіна Н. Д. Неологізми німецького молодежного сленга на рубежі XX – XXI століть : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / Матарыкіна Наталья Дмитриевна. – Москва, 2005. – 214 с.
2. Олійник Л. В. Способи відтворення лексики комп'ютерного сленгу молоді Німеччини українською мовою / Л. В. Олійник // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – Вип. 51. – С. 277-279.
3. PONS. Wörterbuch der Jugendsprache. – Stuttgart: PONS GmbH, 2014. – 143 S.
4. PONS. Wörterbuch der Jugendsprache. – Stuttgart: PONS GmbH, 2015. – 143 S.

РОЗМОВНА ПРИРОДА АНІМАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ

Полякова О. В.

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології і перекладу
Національний авіаційний університет

Струк І. В.

кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри англійської філології і перекладу
Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна

Основу оригінального дискурсу анімаційного фільму становить «живе» діалогічне мовлення (монологи / діалоги / полілоги героїв), тобто переважає розмовний стиль мовлення, який своєю чергою виступає стрижневою основою, на яку нанизуються сюжет [4, с. 409]. Пояснюємо це тим, що дослідники анімаційних фільмів зазначають перебільшене використання авторської стилізації звичайної розмовної мови, яка часто складається з різноманітних реєстрів, що виходять за межі норм кодифікованої літературної мови [3, с. 439]. Оскільки, анімаційні персонажі повинні розмовляють доступно та зрозуміло для дитини мовою, доцільною є увага до ланок, які створюють ефект реального емоційного вираження персонажів, надають «життя» змонтованій картині. Таким елементом у фільмах виступає розмовна мова, яка відновлює порядок сюжету, завдяки врегулюванню дій героїв, показує їх справжність/ несправжність, ширість/ неширість, природність тощо.

У цьому сенсі розмовна мова є раціонально мотивованим, комунікативно адекватним, прагматично успішним і семантично осмисленим явищем, яке, однак, зважаючи на п'ять різновидів стилістичної характеристики слів (нейтральний, повсякденно-розмовний, книжний, поетичний, термінологічний), п'ять реєстрів слів (фамільярний, невимушений, нейтральний, формальний та піднесений), три групи лексичних одиниць (негативно-емоційні, нейтрально-емоційні, позитивно-емоційні) часто ускладнює роботу перекладача [6, с. 51].

Частотне уживанням фразеологізмів розмовно-зниженого стильового відтінку, діалектизмів, жаргонізмів, okazіоналізмів, арготизмів, сленгізмів, професіоналізмів, архаїзмів, а також вульгаризмів, варваризмів, нецензурної лексики та іншої зниженої лексики, емоційно та експресивно-забарвленої лексики, слів дитячого мовлення, ламаного мовлення (інтерференція), дефективного мовлення, слів-паразитів, елементів

суржикі та контекстуальної антонімії й синонімії також вимагає творчого проникнення перекладача у розмовну сутність мультиплікаційного фільму.

На думку С. А. Бузько, використання соціально-маркованої лексики пояснюється тим, що вона зазвичай виконує оцінну функцію. Дослідниця вважає, що у низці випадків соціально-маркована лексика виступає потужним засобом іронії або слугує для створення комічного ефекту. Крім того, одним із чинників, що спонукає авторів використовувати ненормативні мовні елементи, є спроба епатажного вербального самовираження» [1, с. 555-556].

Оскільки анімаційні фільми є прецедентними (діти багаторазово їх переглядають, цитують, копіюють головних героїв), то при перекладі варто особливу увагу приділяти передачі специфіки розмовного мовлення анімаційних фільмів, ураховуючи словотворення та синтаксис, які притаманні дитячому мовленню, щоб досягти адекватного перекладу. Це означає, що, попри вживання в оригінальній репліці анімаційного фільму певної кількості нецензурної лексики, просторічних слів, табуованої лексики та реплік, що містять слова, які пов'язані зі смертю, убивством, насильством, перекладачеві дубляжу варто знаходити нейтральний відповідник у мові перекладу, тобто прагматично адаптувати, а отже, дотримуватися «золотої середини» в перекладі. Буквальний переклад стилістично зниженої лексики або її переклад українським okazійним відповідником може призвести до зниження рейтингу анімаційного фільму: за наявності в анімаційному фільмі, наприклад, нецензурної лексики батьки можуть заборонити дитині його дивитися.

Щодо перекладу нецензурної лексики, яка іноді вживається в американських анімаційних фільмах, то, на нашу думку, її адекватний переклад полягає у використанні евфемізмів, стилістичних прийомів, наприклад іронії чи сатири, заміні іншими елементами розмовного стилю: просторічним словом, діалектизмом або жаргонізмом. Натомість буквальний переклад стилістично зниженої та нецензурної лексики для дитячої аудиторії є недопустимим, оскільки така лексика може увійти до активного лексичного запасу дітей. Вважаємо, що негативно-емоційну лексеми слід замінити емоційно-нейтральною.

Варто також зазначити, що дитяче мовлення не копіюється в мультиплікаційних фільмах, а своєрідно відтворюється в них за допомогою стилістичних образних засобів, як-от: «дитячі» неологізми, гра слів, «дитячі» помилки, каламбури епітети, порівняння, інтенсифікатори, прислівники зі значенням вищого ступеня інтенсивності, які допомагають створити ексцентричний, гумористичний ефект репрезентованого мовлення маленьких персонажів фільму [5, с. 66].

Морфологія розмовного стилю характеризується особливо частим уживанням дієслівних форм 1-ї та 2-ї особи порівняно з іменниками. Часто

вживаються також особові займенники 1-ї та 2-ї особи однини та множини, вказівні займенники та частки [3, с. 436].

Синтаксис розмовного стилю є еліптичним, що виражається у високій частотності різних семантичних відтінків неповних речень, у великій кількості питальних та спонукальних речень [3, с. 437]. Для синтаксису розмовного стилю характерна також емоційність та експресивність, вільний порядок слів з винесенням на початок речення важливого за змістом слова, переважання сурядності над підрядністю, здебільшого стала кількість слів (7+2 лексичні одиниці) [3, с. 437-438].

Отже, в анімаційному фільмі переважає розмовний стиль мовлення, у якому вживаються п'ять різновидів стилістичної характеристики слів, п'ять реєстрів слів, три групи лексичних одиниць. Морфологія розмовного стилю характеризується особливо частим уживанням дієслівних форм 1-ї та 2-ї особи порівняно з іменниками. Часто вживаються особові займенники 1-ї та 2-ї особи однини та множини, вказівні займенники та частки. Синтаксис розмовного стилю характеризується переважанням простих неповних речень, вільним порядком слів, еліптичністю. Аналіз наукових досліджень доводить, що головним критерієм успішності відтворення розмовної мови мультиплікаційних фільмів залишається майстерність і літературний смак перекладача. Звідси, перекладач повинен розкодувати стилістичне наповнення розмовної лексеми, а потім використовувати прийом чи спосіб перекладу, найбільш доцільний для реалістичної її інтерпретації у межах цільової мови.

Література:

1. Бузько С. А. Соціально маркована лексика в сучасних художніх текстах / С. А. Бузько // Філологічні студії. Лінгвістика і поетика тексту. – 2011. – Вип. 6. – С. 552-556.
2. Земская Е. А. Русская разговорная речь. Общие вопросы, словообразование, синтаксис / Е. А. Земская, М. В. Китайгородская, Е. Н. Ширяев. – М.: Наука, 1981. – 276 с.
3. Кожина М. Н. Стилистика русского языка: учебник / М. Н. Кожина, Л. Р. Дускаева, В. А. Салимовский. – М.: Флинта; Наука, 2008. – 464 с.
4. Кропінова Т. В. Переклад кінотексту: специфіка кінотексту як перекладацького об'єкта / Т. В. Кропінова // Теорія і практика перекладу. – 2009. – № 6. – С. 407-411.
5. Рябова П. С. Перекладацький аналіз дитячого мовлення в американських комедіях / П. С. Рябова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – № 16 (227). – Ч. 1. – 2011. – С. 65-69.
6. Pettit Zoë. Translating register, style and tone in dubbing and subtitling / Zoë Pettit // The Journal of Specialised Translation. – 2005. – № 4. – P. 49-63.